

**D. Marcvs Evangelista. Rodolphi Gvaltheri Tigurini in
Euangelium Iesu Christi secundum Marcum Homiliæ
CXXXIX.**

Gwalther, Rudolf

[S.l.], 1570

VD16 W 1048

Homilia XLVII. Tunc accersiu it duodecim illos, cœpitq[ue] eos mittere
binos, deditq[ue] eis potestatem in spiritus immundos. Et præcepit eis,
nequid tollerent ad iter, nisi uirgam tantum, non peram, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71833)

dat infelix mundi iudicium, quin potius istorum exemplo territi, Dei verbo nos recte accommo-
emus. Quod cum fiet, si illo nobis opus esse cogitemus, & Dei beneficium agnoscamus, quo ille
tatem suam nobis, indignis licet & corruptissimis hominibus manifestare dignatur. Adhuc
tem atentis animis, nec dicentis personam, sed rem ipsam inspiciamus. Et ubi conscientias
conuincit sentimus, non relucemur, nec pudeat Deo gloriam dare, & de agna veritate testari. Sed
verò huic carnis nostrae non affectus modo, verum etiam ipsum intellectum subiiciamus, & magis
non vulgares in salutis studio progressus facturos esse, re ipsa experiemur.

Quid Christus
cum ingratis
egerit.

Sed accedamus ad postremam huius historiae partem, qua narratur, quid Christus cum magis
eis conciuibus egerit. Primò causam ostendit, cur ab ipsis contemnatur. Non est propheta (ut
in honoratus, nisi in patria sua, &c. Potest hoc bifariam exponi. Vel enim de communi bono
hoc dicit, quòd ea est superbia, ut neminè ex suis se superiore aut sapientiore ferre possent
ipsa familiaritas contemptum parit, dum in Dei seruis vitia potius, quàm illis ex ingenio corruptio-
ne inhererent, quàm virtutes & Dei dona, obseruamus. Vnde poeta dicebat: Minus profectus
Accedit his, quòd noua & peregrina admirari, vulgaria autem & quoridiana superbi fastidij
lemus. Vel de Iudaea præcipue Christus loquitur, quia ut prophetarum patria fuit, ita illis semper
stilitur persecuta est, ut non temere Christus dicat, prophetam non alibi, quàm Hierosolymam
posse. Est autem hoc ingens nostrae peruersitatis argumentum, quòd Dei gratiam in illos contem-
& odisse soleamus, in quibus nos illam propter genitum cognationem cum primis sospicere & exple-
ri decebat.

Christus Nazæ-
rethi non edit si-
gna.
Rom. 3.

Deinde additur, quòd non potuerit inter illos multa signa edere: nimirum propter incredulita-
tem istorum. Quod non ita accipi debet, quasi Dei potentia sine veritate ex nostra fide dependeat. (Quod
enim, inquit Apostolus, quòd quidam fuerit increduli? Num incredulitas illorum fidem Dei
irritam?) sed quòd ita Deus constituit, ut ipsius gratiam & salutem fide percipiamus: quoniam
causa est, quòd nos fide saluari scriptura passim testatur. Admonemur igitur hoc exemplo, quòd
quòd hodie Deo minus propicio & benefico mundus fruatur: Nimirum quòd paucissimi
licet verè credentes, quando plerique, vel salutis mysteria ad humana rationis calculum reuocant, vel
in periculis constituti ad auxilia carnalia confugiunt. Et hæc autem hæc grauis & horribilis terro-
ris pena, quòd Christi virtutem nobis infrugiferam, nosq; ad illam percipiendam inuicem
eptos reddat. Interim consolationis plenum est, quòd nihilominus aliquot egregios medetur, quoniam
aliqua suae virtutis & gratiae testimonia post se relinquat, quibus electi in ipsius cognitionem alio-
cantur: & simul hinc inde circumiens finitimis prædicat. Electi ergo reproborum impetum
quam fraudi est, nec ideo Christi regnum intercidit, etiam si maior hominum pars illud repulsi-
soletur hoc nos aduersus mundi tyrannidem, & simul officij admoneat, ut Christum vera
plexi, illius verbo nos subiiciamus, & cum illo proficiamus indies: Illi debetur benedictio, potesta-
ria & potestas in æternum. Amen.

Impiorum con-
tumacia pijs non
frauda est.

H O M I L I A XLVII.

Tunc accessit duodecim illos, cepitq; eos mittere binos, deditq;
eis potestatem in spiritus immundos. Et præcepit eis, nequid tollerent
ad iter, nisi virgam tantum, non peram, non panem, non in zona, sed
ut calcearentur sandalijs, & ne induerentur binis tunicis.

Argumentum
et usus præ-
sentis loci.

ET si saluator noster Iesus Christus à conciuibus suis Nazarethanis in honorem excep-
& contumeliose dimissus sit, non tamen ideo officium negligit, cui illum pater celestis desina-
rat: sed hinc inde regionem obambulans verbum salutis passim prædicat. Ita verò docet impiorum
malitiam pijs non obesse, nec etiam regnum suum mundi improbitate impediri posse, quòd minus per-
pægetur. Quòd ipsum modò re ipsa magis probat, dum discipulos, quos antea in tunicis singulis
miraculis simul & docendi auctoritate instructos emittit, ut illorum ministeria Evangelium per
ram Iudæam & Galileam diuulgetur. Vbi priusquam historiam ipsam videamus, prædicat Christus

Marci 3.

Is pro suo grege cura obseruari debet, que in eo potissimum elucet, quod ingratis, & de salute vix
 quequam cogitantibus illis pracones submitit, non alia causa motus, quam quod infelices instar
 uinum que pastoribus destituerunt, oberrare videret, sicuti Mattheus tradit. Idem omnibus seculis
 facturum fuisse, omnis ser ipse cura docet. Nam olim quog. cum totus mundus superstitionibus immer
 sus esset, Abrahamum euocauit benignus & misericors Deus, vt per illum & posteros eius hinc inde
 peregrinantes veram salutis doctrinam instauraret. Idem Israelitas. Egypriorum tyrannide simul
 conuictus & periculis per prophetas misit, manè surrexit, tempeltime monuit, & ab interitu reuocauit.
 Neque adhuc hodie mutata est illius erga nos fides & bonitas, quando perituris iam & periculis sui
 ignatis, vel publice vel priuatum, fidos admonitores submitit. Vnde constat, salutē nobis nullo modo
 merito, sed ex gratia recipiamus: ne dum illud moleste ferimus, tandem grauiora ferre cogamur.
 hom pro & sancto studio recipiamus: ne dum illud moleste ferimus, tandem grauiora ferre cogamur.
 Ea enim iustissima Dei lex est, vt horribile ipsius iudicium sustineant, qui salutiferum vitiatorum
 in tempus non agnoscunt. His praemis, ad presentis loci tractationem accedamus.

Primi discipulos illos duodecim, quorum supra facta est mentio, Christus accessisse, & hinc
 emissis dicitur. Cuius autem rei gratia illos emisit, Mattheus & Lucas discrete docent: nimirum
 vt regnum Dei predicarent, & illud iam praeforibus adesse docerent. Ita vera dicitur vniuersum
 nostram redemptio negotium, cuius hic finis est, vt in nobis, dum hic viuimus, Deus regnum obti
 neat, & huius vite curriculum emensos in regni caelestis consortium transferat. Patet hinc quare
 tati Evangelicae doctrinae dignitas & praesentia, cum per hanc nobis Deus offerat, quod nulla ho
 minum vel sapientia, vel industria, vel potentia aut diuitijs acquiri potest. Simul vero ministri di
 scunt, qui illis inter docendum finis propositus esse debeat: Is nimirum, vt homines, qui quoad inge
 nitam corruptionem fatana tyrannidi subiacent, Deo lucrifaciant, vt hic in illis per verbum & spi
 ritum suum regnare possit. Quod cum fiet, si iuxta Christi praecipuum a penitentia doctrina exor
 dit. Ita Dei regnum olim prophetae predicauerunt, nec alia ratione Apostolos vsos esse ex illorum
 scriptis abunde patet. Debet igitur eadem ratio etiam hodie in ecclesia retineri, ne vel canes muros
 sistemus, qui fatana regnare patiuntur, vel impostores, audiamus, qui salutem extra Christum
 monstrant.

At quia arduū erat munus hoc, magna cautione in emittendis discipulis Christus vtiur. Nam
 vixit necesse, qui tutius agant, & vt maior sit doctrinae auctoritas: & eosdem miraculis instruit, qui
 huiusmodi simul & doctrinae suae fidem faciant, ne temere excurrerit, aut negotium priuatum agere
 viderentur. Potestatem vero illis dedit in spiritus immundos, vt nimirum hos eicerent, & egrotan
 ribus miraculose mederentur. Probe autem ipsius instituto ista seruiebant. Ita enim probabatur, ad
 esse Saluatorem promissum, qui humane naturae mederi, & infelix mortalium genus ex diaboli ty
 rannide liberare, & inter nos Dei regnum instaurare deberet. Est autem diligenter obseruandus ve
 rax ille miraculorum vsus, quod nimirum doctrinae quasi sigilla aut testimonia publica fuerunt, sicuti
 tibi Christi monet, & Apostoli ipsi non vno loco fatentur. Quod qui non obseruant, ad miracu
 la uanda obstupescunt, & dum illa diuorum virtuti suae sanctitati tribuunt, illos pro Dijs habent,
 & in necessitatibus & periculis constituti eosdem inuocant, interim vero doctrinam ipsorum, adeoq.
 ipsum Christum plane negligunt, cuius illi ministri & pracones fuerunt. Confutantiur item, qui mi
 raculis eam doctrinam probare volunt, quas Dei verbo & veritati aduersari consistat. Nec enim mira
 cula per se quicquam probant, nisi cum Dei verbo conueniant. Et falsa dicuntur signa, quaecumq. sin
 gulari Dei permissione a pseudoprophetae sunt, vt efficaci errore seducantur, qui veritatem ample
 ctuntur. Vide Deut. 13. Matth. 24. 2. Thess. 2.

Deinde non minus obseruari debet Christi Iesu potentia, qui potestatem, quam ipse in demones diuina Christi
 & morbos habuit, suis quoq. discipulis potuit conferre. Est hoc evidens verum diuinitatis argumen
 tum, quando solius Dei est per naturam alia quoque media operari, nedum homines noua & insolita

Math. 9.

Gen. 12.

10f. 23.

Psal. 105. 106.

2 Par. 36.

Luc. 19.

I. Discipuli ea

miraculis ut res

gnum Dei pra-

dicent.

Math. 10.

Luc. 9.

Vide supra Ho-

mil. 9.

Luc. 24.

I. Discipuli mi

raculis instrui

tur.

Miraculorum

vsus.

Marci 16.

Act. 3. 14. &c.

virtute instruere. Et huc facit, quod in Christi nomine demones eiecerunt, & egrotos curavit. Ap-
stoli, ne quam incautus & superstitiosus hominibus erroris occasionem praeberent. Et verum suffragium
hoc seruit, ne quod solius Christi est hominum viribus sine meritis ascribamus: ita nos divina lau-
dibus potentia consolari debet, quae & olim satanam deuicit, & hodie omnem potestatem aduersarij
sui vici & spiritus virtute facile cohercet, ne pro satanae arbitrio grassari queat. Nec exco-
municati sunt noxii seculi, quando per viles & obscuros homines diaboli regnum euersum, & viciatam
atq; salutem mundo restitutam esse vidimus.

Apostolorum po-
testas limitata
fuit, &c.

Præterea hic quoq; videndum est, qualis hæc Apostolorum potestas in demone fuerit, & quomodo
debuisset extendi. Exponit hoc Mattheus, cum hanc illis datam esse scribit, ut spiritus immundus
eiecerent, & quemuis morbum sanarent. Certis ergo limitibus circumscripta fuit, non libera, ut
delicet spiritus immundos & morbos miseris pro sua libidine immisterent, & ita vindictæ cupiditate
in quosuis grassarentur. Nec enim tortores suos, sed salutis humanae ministros esse voluit. Ita præ-
rationis etiam certos fines illis constituit, quando ea illos docere iubet, quæ ipse præcepit. Nam
ipsi ex proprio cerebro temere confingant. Nec aliter accipi debet, quod de clauibus sine placito
ligandi potestate illis dicitur. Eos enim damnationis & iræ Dei denunciatione ligent, qui latere
Christum improbe aspernantur, gratia verò promissione solunt eos quos illum viciatam præcepit
vident. Confutantur ergo his, qui hodie Diuos quasi Viciatos quosdam, suppliciorum Dei ministros
sue executores constituunt, & ab illis morbos & reliquas plagas hominibus immitti contentantur.
Quicquid item Rom. pontificum tyrannus, qui dum apostolicam potestatem sibi vendicant, eorum
sua libidine abutuntur, & quos volunt Orco demittunt, rursum verò quos volunt inter Cæli-
des collocant. Quasi verò in cælestis regni administratione hominum libidinem Deus ferre possit, quan-
tum ne in terris quidem multam abire permittit. Apostolorum fuit, spiritus immundus eiecerit & morbos
mederi, & Paulus ipsis potestatem à Domino datam esse ait, ad edificationem, non ad destruc-
tionem. Quorum ergo diaboli regnum stabiliunt, conscientias item hominum & corpora affligunt,
pro suo arbitrio omnia turbant & destrunt, ne illi indigni sunt, quos Apostolus spiritus dicitur
gubernari dicamus. At quod de Apostolis & horum successoribus verbi ministri dicitur, hoc ipsum ad
omnes alios ordines transferri debet. Nec enim illam inter homines potestatem Deus spiritibus
non ad aliorum edificationem & salutem facere debeat. Magistrati quidem summi in Repub-
licis esse vult, at eisdem sua iudicia concedidit, & certis legibus ut cancellis circumscriptis, ut
num cedat ijs, qui alioqui impiorum iniurijs expositi essent, ita parentes potestate quidem in liberis
instruit: ijsdem verò præcipit, ut liberos non temere irriterent, sed ad religionem & virtutem
educerent. Et maritum uxori præesse iubet, sed ab eodem prudentiam & modestiam exigit, quæ
mioris vasis vitia patienter ferat, & amice corrigat. Nec alia est inter heros & seruos ratio
pturas audiamus. Est hæc admiranda Dei bonitas, quam Christiani homines agnoscerent, &
vel concessa potestate pro libidine sua abutuntur, vel eorum dominium impatienter ferant, quæ
blice tranquillitatis & salutis ergo Deus ipsis superiores fecit.

2. Cor. 12.

Psalm. 72.
Rom. 13.
Ephes. 6.
Deut. 6.
Psalm. 78.
Ephes. 5.
1. Pet. 3.

III. Apostolo-
rum comitatus.
Ephes. 6.

Porro ad Apostolos reuersi, quo comitatu & quibus armis instructos miseris, videmus. Ita
cipit, ne quid ad iter ferant præter virgam quæ corpori sustinendo seruiret, & pauperum sustinenda
lum esset (eam enim quæ defensionem seruire poterat, apud Lucam diserte vetat) & sandalias, quibus
nimium ex more semper utebantur. Et rursum prohibet, ne ferant secum peram, panem, pecuniam
aut binas tunicas. Vbi quid ista sibi velint, non oscitanter inquirendum est, ne vel Christum rep-
hendamus, qui pecuniam & loculos habuit, quorum cura Iude fuit commissas, vel Apostolos dante-
mus, qui alias panem secum tulerunt, & vestes peregrinationibus aptas habuerunt, ut ex Paulo ad
ligere licet, qui penulam Troade relictam ad se referri cupit. Symbolica ergo sunt ista præcepta, &
quoad literam præsentem duntaxat tempore seruierunt: ut nimis ridiculi sint, qui hodie omnes verbi
ministros ad ista præcepta restringunt, quæ nec ab Apostolis ipsis perpetuo obseruata fuisse cogitas,
sed in præsentem modum suum habuerunt. Quia enim illos breuissimo temporis spacio totam
gionem obire, & quasi præcursores suos esse, moxq; perfectio hoc suo cursu ad se redire voluit, mouet,
ut omni vicijs & apparatus cura abiecta, ad iter expediri & liberi excurrant, nec aliquam
diuturnioris causam admittant, quæ munus hoc tam salutare & necessarium aliquo modo im-
pediat.

Lucæ 8.
Iohan. 12. 13.
2. Timoth. 4.

Præter
statis
peris
ysum
peta
ergo
fide
quæ
ipsum
cillus
terim
cere,
frivol
ti sunt
lant,
cessat
passim
re digi
respon
ditio.

Præterea hoc quasi tyrannico illos ad futuros labores et pericula preparari voluit, ne postea vel ege-
 ratis vel nudatis & famis metu ab officio cessarent, sed illud constanter obirent, ut pote re ipsa ex-
 pectis, quod in Christi vocatione ambulantes nihil defuturum esset. Et hunc præceptorum istorum
 vultus ipse Christus ostendit, quando in vltima Cæna discipulis dicit: Quando misi vos sine saculo et
 vltima Cæna discipulis dicit: Quando misi vos sine saculo et
 Luc. 22.
 et calceamentis, num quid defuit vobis? Et illi nihil vnquam ipsis defuisse fatentur. Hoc vnum
 ergo præcipue voluit Christus, ne instar legatorum, qui ad regibus mitteruntur, de externo splendore,
 fide publica aut armis solliciti sint, sed suis promissionibus freti, commissum sibi munus strenue exe-
 quantur. Et hæc autem hæc Apostolorum tenuitas magnum potentia & maiestatis Christi atq; regni
 ipsius argumentum. Quis enim non diuinum planè opus esse agnoscat, quòd per obscuros & imbe-
 cilles homines regnum suum propagauit, & ipsæ ita prospexit, ut nihil vnquam ipsis defuerit? In-
 terim admonemur in negotio fidei non debere externum splendorem queri, nec Christi ministros de-
 cere, ut mundi fastum atq; magnificentiam imitentur. Nec enim de mundo hoc est regnum ipsius, & loati. 18.
 ut mundi fastum atq; magnificentiam imitentur. Nec enim de mundo hoc est regnum ipsius, &
 fœcula atq; caduca sunt, quæcumq; in mundo aliqua maiestatis speciem habent. Vt igitur reuera stul-
 ti sint, qui temporaria æternis, vel terrena celestibus præferunt: ita qui in Christi vocatione ambu-
 lant, & Apostolos imitati, inuictum sibi munus strenue obeunt, vix nunquam deerunt quæcumq; ne-
 cessitati præsentis seruiunt. Exempla non in Apostolis modo, verum etiam patriarchis & prophetis
 passim occurrunt. Agnoscamus ergo Dei bonitatem, qui diaboli tyrannidem per filium suum euertere
 dignatus est, & salutis nuntium vera fide amplexi, vitam viuamus, quæ Euangelicæ professioni
 respondeat, olim in calis victuri & regnaturi cum Christo Iesu saluatore nostro, cui debetur benedi-
 ctio, honor, gloria & potestas in æternum. Amen.

Et dicebat eis: Vbiunque introieritis in domum, illic manete, usque
 dum exeatis illinc. Et quicumque non receperint uos, neque audierint
 uos, egredisti illinc, excute puluerem, qui est sub pedibus uestris, in tes-
 timonium illis. Amen dico uobis, tolerabilis erit Sodomis aut Go-
 morphis in die iudicij, quam urbi illi. Itaque illi egredi prædicabant, ut
 respicerent, & dæmonia multa eiecibant, & ungebant oleo multos
 ægros, & sanabant eos.

Vanus Dominus & saluator noster Iesus Christus suos discipulos totius orbis doctores se-
 querit, tamen eosdem, quia homines erant, certis legibus astringit, quas inter docendum & in
 miraculis edendis obseruent. In quarum consideratione ideo nobis diligenter versandum est, ut in-
 ter ueros & falsos ministros discernere possimus, nec illorum tyrannidi cedamus, qui cum se Apo-
 stolorum successores esse profiteantur, nullis tamen legibus astringi uolunt, sed sibi quiduis docendi et
 regendi potestatem in ecclesia uendicant. At doctrinæ genus certum illos Christus proponere iussit,
 quo Dei regnum miseris mortalibus prædicent, & alibi huius prædicandi rationem certam et adidit.
 Præsertim uero in immundos spiritus & morbos, non ad cuiusq; perditionem, sed ad sanandos homi-
 num debuerunt. Præterea omni cura uacuos & ad commissum munus expeditos emittit, nec uult
 ualiqua re grauentur, quæ ipsos aliquo modo impedire queat. Si qui ergo hodie incertas hominum
 traditiones ecclesijs obtrudunt, & non tam Dei regnum quam Antichristi tyrannidem stabilire cõ-
 nantur, adhuc ecclesiastica potestate ad multorum interitum abutuntur, & rerum terrenarum curis
 occupati caelestia negligunt: illos profectò pro Apostolorum successoribus & Christi ministris nemo
 agnoscere poterit, nisi qui sciens uolensq; seduci cupiat. Ceterum ad præsentis loci tractationem acce-
 damus, quo Christus docet, ut inter prædicandum cum pijs simul & impijs agere debeant: quibus de-
 inde subiicit Marcus, quænta fide & successu commissum sibi à Christo munus obierint.

Primo, ut sese in urbibus aut vicis gerant, admonet. At quia Marcus hoc loco breuior est, quæ-
 tum ex Mattheo interseri oportet, ubi admonemur, ne temere ad quemuis diuertant, sed urbes aut
 rios ingressi, inquirant primum, quis illic dignus, quo cum uersentur. Inquisitionis uero huius regu
 Apostoli.

Argumentum
 & usus præ-
 sentis loci.
 Argumentum
 & usus præ-
 sentis loci.

